

Tradycje

WESELNE

W RÓŻNYCH
REGIONACH
POLSKI

TRADYCJE WESELNE W POLSCE

Polskie tradycje ślubne zna niemalże każdy z nas. Możemy zetknąć się z nimi na praktycznie każdym ślubie oraz weselu, które organizowane są w naszym kraju, a często także w innych krajach europejskich.

Chociaż współczesne śluby różnią się od tych, które organizowane były przed laty, to jednak warto wskazać, że także dzisiaj zawierają one wiele różnych elementów tradycji. Ślub jest ważnym jak nie jednym z najważniejszych wydarzeń w życiu człowieka. Nic więc dziwnego, że właśnie z tą ceremonią wiąże się wiele różnych zwyczajów. Na początek przedstawię co każda z tradycji oznacza i na czym polega oraz wymienię najpopularniejsze z nich.

POPULARNE TRADYCJE W POLSCE:

- Błogosławieństwo
- Orszak ślubny
- Brama weselna
- Rzucanie ryżem, monetami
- Powitanie chlebem i solą
- Przeniesienie przez próg
- Pierwszy taniec
- Krojenie tortu weselnego
- Oczepiny
- Rzucanie bukietem/welonem

BŁOGOSŁAWIEŃSTWO

To tradycja, która wywodzi się ze starych zwyczajów ślubnych kultywowanych w naszym kraju od wieków. W domu Panny Młodej zbierają się przyszli małżonkowie ich rodzina i goście weselni. Następnie rodzice udzielają P. Młodej i P. Młodemu błogosławieństwa na ich nową drogę życia, wykorzystując przy tym krzyż lub gałązkę zanurzoną w wodzie święconej.

ORSZAK ŚLUBNY

Dzisiaj tradycja orszaku ślubnego powoli zanika, ponieważ do ślubu idziemy nie piechotą a jedziemy samochodem. Orszak ślubny zmienił zatem swoją postać, ale nie zmienił swojego charakteru. Jako pierwsi w orszaku ślubnym jadą Państwo Młodzi. Tradycyjnie powinni towarzyszyć im Ojciec P. Młodej i Matka P. Młodego. Jako drudzy mają jechać świadkowie oraz Matka P. Młodej i Ojciec P. Młodego. Kolejno jadą dziadkowie i chrzestni a następnie inni krewni i przyjaciele.

BRAMA WESELNA

Dodaj W drodze do kościoła albo z kościoła orszak ślubny może natknąć się na bramę weselną. Ten zwyczaj polega na wykupieniu przejścia, aby brama mogła zostać otwarta, a kolejni członkowie orszaku mogli przejechać dalej. Ceną za otwarcie bramy może być wszystko, ale najczęściej jest to alkohol czy ciasto.

RZUCANIE

RYŻEM/MONETAMI

Obrzucanie noworzeńców ryżem czy drobnymi monetami, po przekroczeniu progu kościoła ma przynieść im szczęście na wspólnej drodze życia. Jeśli rzucane są drobne monety, zadaniem Pary Młodej jest zebranie wszystkich. Tradycja mówi, że ten, kto szybciej zbierze monety, będzie w domu odpowiedzialny za finanse.

POWITANIE CHLEBEM I SOLĄ

Witając chlebem i solą dodaje się jeszcze kieliszki wódki a przy tym wypowiada słowa „Witamy was chlebem i solą, aby Wam chleba i soli nigdy w życiu nie zabrakło”. Chleb symbolizuje bogactwo, a sól według ludowych wierzeń ma odpędzać złe duchy. Po wypiciu alkoholu nowożeńcy rzucają kieliszki przez swoje prawe ramiona, ma to zapewnić in szczęście. Gdy kieliszek się nie rozbije to drużba Pana Młodego ma go rozbić nogą.

PRZENIESIENIE PRZEZ PRÓG

Ten zwyczaj następuje po przywitaniu Pary Młodej chlebem i solą, ma on symbolizować przejście, czyli zmianę stanu cywilnego. Tradycja wywodzi się ze starożytnego Rzymu. Wówczas potknięcie P. Młodej przy przechodzeniu przez próg było traktowane jako zły znak.

PIERWSZY TANIEC

Jeśli goście zasiądą już do stołów i zjedzą ciepły posiłek, wtedy następuje czas na pierwszy taniec. To taniec, w którym biorą udział tylko nowożeńcy. W przeszłości często był to polonez, ale obecnie pary wybierają różne utwory i tańczą walca i inne tańce. Po pierwszym tańcu na parkiet mogą wejść także goście.

KROJENIE TORTU

Z tortem weselnym związany jest również zwyczaj jego krojenia, który polega na tym, że pierwszy kawałek odcinany jest razem przez Parę Młoda, która następnie karmi się nim wzajemnie. Para Młoda częstuje również tortem wszystkich swoich gości.

RZUCANIE BUKIETEM LUB WELONEM

Zwyczaj ten pochodzi z XIV- wiecznej Francji. Ma miejsce zaraz po północy, najczęściej przed samymi oczepinami. Pannie Młodej zawiązuje się oczy, a następnie podczas muzyki rzuca ona swój bukiet lub welon do innych, niezamężnych kobiet, które znajdują się na sali w kołku. Ta kobieta, która złapała ma następnie wyjść za mąż. W podobnej zabawie bierze udział Pan Młody, który rzuca muszką do wolnych mężczyzn. Następnie osoby, które złapały tańczą razem.

OCZEPINY

To weselna tradycja, która stosowana jest również w wielu innych krajach słowiańskich, ale obecnie wygląda już zupełnie inaczej niż przed wiekami.

Kiesza oczepiny polegały na wyprowadzeniu Panny Młodej z sali, aby w innym pomieszczeniu ściągnąć jej z głowy wianek i ściąć włosy, a potem wsunąć czepiec na głowę. Obecnie Para Młoda i goście podczas oczepin biorą udział w różnych zabawach.

TRADYCJE WESELNE W RÓŻNYCH REGIONACH POLSKI

Jak kraj długi i szeroki tak i tradycje i obyczaje w nim panujące są inne. Tak właśnie jest w przypadku wesel, które pomimo, iż mają całe mnóstwo elementów wspólnych, w wielu regionach Polski obchodzone są inaczej.

JAK ZATEM WYGLĄDA TRADYCYJNE WESELE NA:

- Śląsku
- Podlasiu
- W górach
- Kaszubach

ŚLĄSK

Ślązacy to ludzie pogodni, lubiący dobrą zabawę i mający silne przywiązania do tradycji. Niegdyś na śląskich wsiach panna młoda szła do ślubu w ciemnym lub czarnym stroju, a zabawa weselna nie mogła odbyć się bez starosty. Obecnie czarne stroje odeszły w niepamięć, jednak w dalszym ciągu nikt nie wyobraża sobie wesela bez starosty, na którego barkach ciąży perfekcyjna organizacja zabawy i dbanie, aby nikt podczas niej się nie nudził. Inną śląską tradycją weselną jest polterabend. Polega ona na tym, że w przeddzień ślubu goście odwiedzają pannę młodą i tłuką naczynia przed drzwiami wejściowymi. Naczynia tłuczone są nie bez powodu, otóż ten rytuał ma za zadanie odstraszać złe duchy, a im więcej stłuczonego szkła i naczyń, tym lepsza przyszłość czeka przyszłych nowożeńców.

Śląskie wesele nie może odbyć się bez bram weselnych, które niegdyś symbolizowały drogę z przeszkodami do zaślubin. Obecnie robią je zazwyczaj znajomi bądź sąsiedzi młodej pary, którzy poza złożeniem życzeń oczekują „rekompensaty” za wręczone pannie młodej kwiaty w postaci ciasta i alkoholu, a tego ostatniego im więcej, tym lepiej. Pozostając przy śląskich weselach, nie sposób nie wspomnieć o stroju pana młodego, który jeszcze nie tak dawno stanowił po prostu odświętny strój górniczy, wszak Śląsk to region górniczy i wielu jego mieszkańców znajdowało i w dalszym ciągu znajduje zatrudnienie w kopalniach. Teraz strój górniczy jest bardzo rzadko spotykany, został wyparty przez garnitury, fraki i smokingi.

PODLASIE

Pierwsza tradycja na Podlasiu odbywa się jeszcze przed ślubem. Jeżeli rodzice panny lub pana młodego nie żyją to udają się na cmentarz w celu zmówienia modlitwy. Jest to smutny zwyczaj. Tuż po ślubie, goście weselni obsypują świeżo poślubionych małżonków drobnymi monetami, a młodzi w pośpiechu je zbierają, kto więcej zbierze, ten będzie „rządził” w małżeństwie. Wesele na Podlasiu to także symboliczne oczepiny, kiedy to panna młoda zdejmuje welon i rzuca go za siebie, panna stanu wolnego, która złapie welon, jako pierwsza wyjdzie za mąż. Innym tradycyjnym elementem oczepin jest zbieranie datków i tradycyjne, nierzadko charakterystyczne dla danego regionu, przyśpiewki. Oczywiście, wraz z modą na „wesela zachodnie” także i na Podlasiu tradycyjne wesela zostają wypierane przez te nowoczesne i oryginalne.

KASZUBY

Jeszcze nie tak dawno charakterystyczne dla Kaszubów były tzw. zrękowiny, polegające na zjawieniu się o zmroku przyszłego pana młodego wraz z jego rodzicami w domu narzeczonej i obdarowaniu jej prezentami. Zarówno panna młoda, jak i jej rodzice, również nie byli dłużni i także odwdzięczali się podarkami. Natomiast w przeddzień ślubu (podobnie jak na Śląsku) odbywa się „polterabend”, czyli tłuczenie przed drzwiami panny młodej szklanych butelek i naczyń.

Na zabawie weselnej do dziś dzień praktykuje się zbieranie do koszyczka od bawiących się weselników, datków. Jednak nie są to datki ofiarowane młodym „za darmo”, otóż podczas zabawy tanecznej chcąc zatańczyć z panną lub panem młodym trzeba wrzucić „co łaska” do koszyczka i dopiero wtedy można dostać tego zaszczytu. Innym charakterystycznym dla kaszub elementem wesela jest dosyć oryginalna potrawa weselna, a mianowicie czernina, czyli zupa z gęsiej krwi z dodatkiem m.in. cukru i octu.

PO GÓRALSKU

Wesele góralskie od niepamiętnych czasów jest obchodzone tradycyjnie, z wielką pompą i nierzadko trwa dłużej niż jeden dzień. Przed wejściem do kościoła rodzice błogosławią młodą parę, a wszystko to w akompaniamencie góralskiej muzyki i tradycyjnych strojów góralskich. Po drodze stawiane są bramy, a młodzi chcąc jechać dalej, muszą wykupić się alkoholem. Po ceremonii zaślubin czas na zabawę weselną, jednak zanim nowożeńcy wraz z gośćmi weselnymi udadzą się do domu weselnego witani są przez matki chlebem i mlekiem (czasami dwoma kieliszkami, w jednym jest woda, a w drugim wódka). Po zjedzeniu kawałka chleba i wypiciu mleka młodzi wraz z gośćmi weselnymi wchodzą na salę i zasiadają do obiadu, po którym para młoda tradycyjnie wykonuje pierwszy taniec. Koło północy następują oczepiny, a tańce i góralskie przyśpiewki trwają do białego rana.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

Prezentację
wykonała:
Natalia Boduch
KI. IV TOR.

Źródła:

<https://www.artemida.lublin.pl/zwyczaj-slubne-w-polsce-i-na-swiecie/>

[https://kobieta.wp.pl/tradycje-weselne-w-roznych-zakatkach-polski-](https://kobieta.wp.pl/tradycje-weselne-w-roznych-zakatkach-polski-5982386714723457a)

5982386714723457a